

บรรณานุกรม

1. นันทวัน บุณยะประภัศร, ก้าวไปกับสมุนไพร, หน้า 211-222, ศูนย์ข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร, 2529.
2. กรมวิทยาศาสตร์บริการ, "ว่านทางจระเข้ : สมุนไพรมหัศจรรย์," กรุงเทพมหานคร, 2527.
3. Leung, A.Y., "Aloe vera in Cosmetics," Drug Cosmet. Ind., 120, 34-35, 154-155, 1977.
4. Benson, R.C., "Aloe vera, The Wonder Plant," Drug Cosmet. Ind., 131, 46, 48, 84, 1982.
5. Anonymous, "Aloe vera L. and Its Products : Applications and Nomenclature," Cosmet. Toilet., 98, 99-100, 103-104, 1983.
6. Morsy, E.M., The Final Technical Report on : Aloe vera, 3 rd. edition, United Aloe Technologists Association, 1982.
7. Smothers, D.L., "Aloe vera - The Importance of Processing," Drug Cosmet. Ind., 132, 40, 77-80, 1983.
8. Rubel, B.L., "Possible Mechanisms of The Healing Actions of Aloe Gel," Cosmet. Toilet., 98, 109, 112-114, 1983.
9. ณรงค์ชัย ประเสริฐภูมิปริษา, นิสิตา อินทรโกศา, โสภา วัชรคุปต์, และพิศมัย ทิพย์ธนทรัพย์, "Aloe in Healing The Wound from Irradiation Therapy," โครงการพิเศษ, คณะเภสัชศาสตร์ มหิดล, กรุงเทพมหานคร, 2529.

10. เขียวเรศ นาคแจ้ง, "ว่านหางจระเข้," ใกล้หมอ, 11(2), 11-12 2530.
11. McKeown, E.C., "Aloe vera : The Quest for the Curative Missing Link," Drug Cosmet. Ind., 132, 30-32, 34-35, 1983.
12. Meadow, T.P., "Aloe as a Humectant in New Skin Preparation," Cosmet. Toilet., 95, 51-52, 54-56, 1980.
13. กระทรวงอุตสาหกรรม, "มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม : เครื่องสำอาง," โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว, กรุงเทพมหานคร, 2518.
14. Gowda, D.C., N. Belkavadi, and Y.U. Anjaneyalu, "Structural
Studies of Polysaccharide from Aloe vera," Carbohydrate
Res., 72, 201-205, 1979.
15. The United States Pharmacopeia, pp. 1151-1156, United States
Pharmacopeial Convention, Inc., Rockville, MD., 1985.
16. Meadows, T., "Formulating Cosmetics with Aloe vera", Drug
Cosmet. Ind., 132, 34, 37,-38, 40, 100, 103, 1983.
17. Suga, T. and T. Hirata, "The Efficacy of The Aloe Plants
Chemical Constituents and Biological Activities,"
Cosmet. Toilet., 98, 105-108, 1983.
18. The United States Pharmacopeia Twentieth revision pp.1037, Mack
Publishing Company, Easton, Pennsylvania, 1980.
19. Swinyard, E.A. and W. Lowenthal, Pharmaceutical Necessities,
in Remington's Pharmaceutical Sciences 16th ed.
pp. 1248-1253, Mack Publishing Company, Easton,
Pennsylvania, 1980.

20. The United States Pharmacopeia Twentieth revision pp. 1026-1027,
Mack Publishing Company, Easton, Pennsylvania, 1980.
21. สุธี เวชวากยานนท์ เทคนิคการตั้งตำรับยาเตรียม ยูไนเต็ลโปรดักชัน,
กรุงเทพมหานคร, 2524.
22. Mullins , J.D. Medicated Application in Remington's Pharmaceutical
Sciences 16th ed. pp. 1518-1526, Mack Publishing
Company, Easton, Pennsylvania, 1980.
23. Zopf, L.C. and S.M. Blang, Semisolid Dosage Forms; Ointments,
Creams, and Pastes, in Sprowls' American Pharmacy
(Dittert, L.W., ed.) 7th ed. pp. 233-278, J.B. Lippincott
Company, Philadelphia, 1974.
24. Martin, B. and F.T. Linwood, "The Preservation of Aqueous
Preparations Containing Nonionic Surfactants II.,"
Journal of The American Pharmaceutical Association,
46, 445- 451, 1957.
25. Box, J.D., "Investigation of The Folin-Ciocalteau Phenol
Reagent for the Determination of Polyphenolic Substances
in Natural Waters, "Water Res., 17(5), 511-525, 1983.
26. Disinger, J. and S.E. Manahan, "Ultra-violet Spectrometric
Determination of Phenol as Phenolate [Phenoxide] Anions,"
Anal. Lett., 15(A 12), 1017-1029, 1982.
27. Balsam, M.S. in Cometics Science and Technology 2nd ed. vol II
pp. 648, A Wiley Interscience Publication, New York, 1972.

28. Martindale The Extra Pharmacopoeia (Reynolds, E.F. ed.) pp. 1290-1292, The Pharmaceutical Press, London, 28th ed., 1982.
29. Lachman, L., "Antioxidants and Chelating Agents as Stabilizers in Liquid Dosage Forms," Drug Cosmet. Ind., 111, 43-45, 146-149, 1968.
30. Martin, B. and F.T. Linwood, "The Preservation of Aqueous Preparations Containing Nonionic Surfactants I.," Journal of The American Pharmaceutical Association, 46, 442-445, 1957.
31. Lachman, L., "Antioxidants and Chelating Agents as Stabilizers in Liquid Dosage Forms," Drug Cosmet. Ind., 111, 36-38, 40, 146-148, 1968.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

การทำไร้เชื้อ

การอบแห้งให้ไร้เชื้อ (Dry-Heat Sterilization) (18)

วิธีการ อบเครื่องมือที่อุณหภูมิ 160°C นาน 2 ชั่วโมง ในตู้อบ (Hot air oven) เครื่องมือที่อบ ได้แก่ งานเพาะเชื้อ (Petri dish), หลอดทดลอง, ปิเปต (Pipette), flask, beaker, Stirring rod.

การนึ่งอัดให้ไร้เชื้อ (Steam Sterilization) (18)

วิธีการ นึ่งอัดสิ่งของที่อุณหภูมิ 121°C ความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว นาน 20 นาที ในเครื่องนึ่งอัด (Autoclave) สิ่งของที่นึ่งอัดได้แก่ อาหารเพาะเชื้อ, สารละลายบัฟเฟอร์

ภาคผนวก ข.

Microbial Limit Test (13), (15)

Preparatory Testing

เป็นการทดสอบเพื่อแสดงว่าตัวอย่างที่จะนำมาทดสอบตาม USP XXI⁽¹⁵⁾ นั้น
ไม่มีสารยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์ โดยนำเชื้อชนิดต่าง ๆ คือ S. aureus, E. coli
P. aeruginosa, S. typhi มาเจือจางให้มีความเข้มข้นไม่ต่ำกว่า 10^{-3} เท่าของความ
เข้มข้นของเชื้อในอาหารเหลวเลี้ยงเชื้อ (Broth culture) ที่ incubate ไว้ที่ 30-35°C
นาน 24 ชั่วโมง จากนั้นแยกเค็มเชื้อแต่ละชนิดจำนวน 1 ml ลงในสารละลายของตัวอย่าง
(ในที่นี้คือเจลจากคั้นว่านหางจระเข้) ซึ่งเจือจางให้มีอัตราส่วนของตัวอย่าง : สารเจือจาง
(diluent) = 1 : 10 จนมีปริมาตรสุดท้าย 100 ml ด้วย phosphate buffer
pH 7.2 หรือ Fluid Soybean-Casein Digest Medium หรือ Fluid Lactose
Medium ตามความเหมาะสม แล้วดำเนินการตามวิธีของ USP XXI
ถ้าไม่พบว่ามีเชื้อเจริญเติบโตแสดงว่ามีสารยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์ในเจล การ
ปรับปรุงอาจทำได้โดย

- ทำให้เจลเจือจางลงอีก
- เติมสารอื่น เช่น Soy lecithin จำนวน 0.5%, Polysorbate 20
จำนวน 4.0% ลงในเจลเพื่อทำลายฤทธิ์ในการยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์
- ทำทั้ง 2 กรณีดังกล่าวมาข้างต้นนี้พร้อม ๆ กัน

ทั้งนี้เพื่อให้ได้สารละลายของเจลที่เชื้อสามารถเจริญเติบโตได้

1. วิธีหาจำนวนโคโลนีของแบคทีเรีย

- 1.1 เจือจางเจลจากว่านหางจระเข้ทั้งที่มีและไม่มีสารนอมด้วย Fluid
Soybean Casein digest Medium ให้มีอัตราส่วนของเจล : Fluid Soybean Casein

Digest Medium เป็น 1 : 10 หรือ 1 : 100, หรือ 1 : 1000 ตามความเหมาะสม

1.2 ปิเปตตัวอย่างในข้อ 1.1 จำนวน 1 ml ลงในงานเพาะเชื้อตัวอย่าง
ละ 2 งาน

1.3 เท Soybean-Casein Digest Agar Medium ที่หลอมเหลวและทำให้เย็นลง
จนมีอุณหภูมิ 45-50°C ลงในงานเพาะเชื้อที่ใส่ตัวอย่างไว้งานละ 10-15 ml ผสมให้เข้ากัน

1.4 ตั้งทิ้งไว้ให้แข็ง กลับงานเพาะเชื้อแล้วเก็บไว้ในตู้เพาะเชื้อที่อุณหภูมิ 37°C
ประมาณ 48 - 72 ชั่วโมง

1.5 นับจำนวนโคโลนีที่เกิดขึ้น หาค่าเฉลี่ยของสองงานแล้วคูณด้วย dilution
factor จะเป็นจำนวนโคโลนีในตัวอย่าง 1 ml

2. วิธีหาจำนวนโคโลนีของยีสต์และรา

2.1 เจือจางตัวอย่างด้วย Fluid Soybean Casein Digest Medium ให้
มีอัตราส่วนของตัวอย่าง : Fluid Soybean Casein Digest Medium เป็น 1 : 10
หรือ 1 : 100 ตามความเหมาะสม

2.2 ปิเปตตัวอย่างในข้อ 2.1 จำนวน 1 ml ลงในงานเพาะเชื้อตัวอย่าง
ละ 2 งาน

2.3 เท Sabouraud Dextrose Agar Medium ที่หลอมเหลวและทำให้เย็นลงจน
มีอุณหภูมิ 45-50°C ลงในงานเพาะเชื้อที่ใส่ตัวอย่างไว้งานละ 10-15 ml ผสมให้เข้ากัน

2.4 ตั้งทิ้งไว้ให้แข็ง กลับงานเพาะเชื้อ แล้วเก็บไว้ในตู้เพาะเชื้อที่อุณหภูมิห้อง
ประมาณ 5 - 7 วัน

2.5 นับจำนวนโคโลนีที่เกิดขึ้น หาค่าเฉลี่ยของทั้งสองงานแล้วคูณด้วย
dilution factor จะเป็นจำนวนโคโลนีในตัวอย่าง 1 ml

3. วิธีตรวจหาโคโลนีของ Staphylococcus aureus และ

Pseudomonas aeruginosa

3.1 ปิเปตตัวอย่าง 10 ml ลงใน Fluid Soybean-Casein
Digest Medium 90 ml ผสมให้เข้ากัน

3.2 นำเข้าตู้เพาะเชื้อที่อุณหภูมิ 37°C นาน 1-2 วัน

3.3 ถ้ามีเชื้อเจริญขึ้นในอาหารซึ่งทำตามข้อ 3.2 ให้ถ่ายเชื้อ 1 loop ไปเพาะใน Cetrinide Agar Medium และอีก 1 loop ไปเพาะใน Mannitol-Salt Agar Medium

3.4 นำเข้าตู้เพาะเชื้อที่อุณหภูมิ 37°C นาน 1-2 วัน

3.5 สังเกตดูโคโลนีที่ขึ้นบนอาหารดังนี้

3.5.1 ถ้ามีโคโลนีขึ้นบน Cetrinide Agar Medium เป็นโคโลนีสีเขียวเรืองแสง รูปร่างเป็นแท่งติดสี่เหลี่ยม ให้ถ่ายเชื้อบนผิวของ Cetrinide Agar Medium ไปเพาะใน Pseudomonas Agar Medium for Detection of Fluorescin และ Pseudomonas Agar Medium for Detection of Pyocyanin นำเข้าตู้เพาะเชื้อที่อุณหภูมิ 37°C นาน 3 วัน ดูโคโลนีภายใต้รังสีอัลตราไวโอเล็ต ถ้าโคโลนีบน Pseudomonas Agar Medium for Detection of Fluorescin เรืองแสงสีเหลือง และโคโลนีบน Pseudomonas Agar Medium for Detection of Pyocyanin เรืองแสงสีน้ำเงิน แสดงว่ามี Pseudomonas aeruginosa จากนั้นให้นำขึ้นกระดาษกรองซึ่งชุบ N,N-dimethyl-p-phenylenediamine dihydrochloride ไว้แล้วมาวางบนโคโลนีนั้น ถ้าสีของกระดาษกรองไม่เปลี่ยนจากสีชมพูเป็นสีม่วงแสดงว่าไม่ใช่ Pseudomonas aeruginosa

3.5.2 ถ้ามีโคโลนีขึ้นบน Mannitol Salt Agar เป็นโคโลนีสีเหลือง และมีวงกลมสีเหลืองล้อมรอบ (Yellow colonies with yellow zones.), รูปร่างกลมติดสี่เหลี่ยมวงให้ถ่ายเชื้อไปใส่ในหลอดแก้วซึ่งมีพลาสมาของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (Mammalian plasma) อยู่ 0.5 ml แล้วนำไปแช่ในเครื่องอังน้ำ (water bath) ซึ่งมีอุณหภูมิ 37°C ถ้าไม่มีการตกตะกอนจับตัวเป็นก้อน (coagulation) เกิดขึ้นหลังจาก 3 ชั่วโมงจนถึง 24 ชั่วโมง แสดงว่าไม่มี Staphylococcus aureus

4. วิธีตรวจหาโคโลนีของ Escherichia coli

4.1 ปิเปตตัวอย่างจำนวน 10 ml ลงใน Fluid lactose medium 90 ml ผสมให้เข้ากัน

- 4.2 นำเข้าตู้เพาะเชื้อที่อุณหภูมิ 37°C นาน 1-2 วัน
- 4.3 ถ้ามีเชื้อเจริญขึ้นในอาหารซึ่งทำตามข้อ 4.2 ให้ถ่ายเชื้อ 1 loop ไปเพาะใน Mac Conkey Agar Medium นำเข้าตู้เพาะเชื้อที่อุณหภูมิ 37°C นาน 1 - 2 วัน
- 4.4 ถ้ามีเชื้อขึ้นบนผิว Mac Conkey Agar Medium เป็นโคโลนีสีชมพูเข้ม, Negative cocco-bacilli ให้ถ่ายเชื้อไปเพาะบน Levine-Eosin Methylene Blue Agar Medium เข้าตู้เพาะเชื้อที่อุณหภูมิ 37°C นาน 1 - 2 วัน
- 4.5 ถ้าไม่มีโคโลนีแสดงทั้งลักษณะเมทัลลิกขึ้น ภายใต้รีเฟล็กเทดไลท์ และสีน้ำเงินเกือบดำภายใต้ทรานสมิตเทดไลท์ (metallic sheen under reflected light and a blue-black appearance under transmitted light) แสดงว่าไม่มี Escherichia coli

5. วิธีตรวจหา Salmonella species

- 5.1 ปิเปตตัวอย่างจำนวน 10 ml ลงใน Fluid lactose medium 90 ml ผสมให้เข้ากัน
- 5.2 นำเข้าตู้เพาะเชื้อที่อุณหภูมิ 37°C นาน 1 - 2 วัน
- 5.3 ถ้ามีเชื้อเจริญขึ้นในอาหารซึ่งทำตามข้อ 5.2 ให้ปิเปตเชื้อในข้อ 5.2 มา 1 ml เติมลงใน Fluid Selenite Cystine 10 ml และปิเปตอีก 1 ml เติมลงใน Fluid Tetrathionate 10 ml นำเข้าตู้เพาะเชื้อที่อุณหภูมิ 30-35°C นาน 12-24 ชั่วโมง
- 5.4 ถ่ายเชื้อจากทั้ง Fluid Selenite และ Fluid Tetrathionate อย่างละ 1 loop นำไปเพาะบน Brilliant Green Agar Medium, Xylose-Lysine Desoxycholate Agar Medium และ Bismuth Sulfite Agar Medium นำเข้าตู้เพาะเชื้อที่อุณหภูมิ 37°C นาน 1 - 2 วัน
- 5.5 ถ้ามีเชื้อเจริญบนอาหารดังนี้
- 5.5.1 โคโลนีเล็กสีชมพูหรือไม่มีสีและมีวงกลมสีชมพูแดงล้อมรอบบน Brilliant Green Agar Medium

5.5.2 โคโลนีสีแสดบน Xylose-Lysine-Desoxycholate Agar
Medium ตรงกลางโคโลนีอาจมีจุดดำหรือไม่มี

5.5.3 โคโลนีสีดำหรือเขียวบน Bismuth Sulfite Agar Medium

ให้ถ่ายเชื้อค้ำกล่าวไปเพาะใน butt-slant ของ Triple Sugar-Iron-Agar Medium
นำเข้าตู้เพาะเชื้อที่ 37°C นาน 1 - 2 วัน

5.6 ถ้าผิวหน้าของอาหารไม่เปลี่ยนเป็นสีแสดและในเนื้ออาหารไม่เปลี่ยนเป็น
สีเหลือง แสดงว่าไม่มี Salmonella species

ภาคผนวก ก.

ความเข้มข้นของ phenolic compounds ในเจลและยาขี้ผึ้งของเจล

ตารางที่ 18 ความเข้มข้นของ phenolic compounds ในเจลที่เติม chelating agents เมื่อตั้งทิ้งไว้ในระยะเวลาต่าง ๆ ที่อุณหภูมิห้อง

Chelating agents	ปริมาณ (%w/v)	ความเข้มข้น* (mg/ml) ของ phenolic compounds ในเจลที่ระยะเวลาต่าง ๆ (วัน)				
		0	2	4	6	8
Pure gel 1**	0	0.1398 (+0.01)	0.1195 (+0.00)	0.1109 (+0.00)	0.1083 (+0.02)	0.1083 (+0.02)
Citric acid	0.05	0.1398 (+0.01)	0.1299 (+0.02)	0.1167 (+0.01)	0.1165 (+0.01)	0.1174 (+0.01)
Citric acid	0.075	0.1398 (+0.01)	0.1259 (+0.02)	0.1137 (+0.01)	0.1132 (+0.00)	0.1015 (+0.02)
Citric acid	0.1	0.1398 (+0.01)	0.1286 (+0.00)	0.1165 (+0.01)	0.1116 (+0.01)	0.1024 (+0.03)
EDTA	0.05	0.1398 (+0.01)	0.1261 (+0.02)	0.1231 (+0.01)	0.1184 (+0.02)	0.1144 (+0.03)
EDTA	0.075	0.1398 (+0.01)	0.1274 (+0.02)	0.1154 (+0.01)	0.1170 (+0.02)	0.1080 (+0.02)
EDTA	0.1	0.1398 (+0.01)	0.1305 (+0.01)	0.1182 (+0.01)	0.1152 (+0.02)	0.1123 (+0.01)

* หมายถึง ค่าเฉลี่ยความเข้มข้น + ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการวัด 3 ครั้งของ phenolic compounds ที่คำนวณในรูปของ tannin จากกราฟมาตรฐานในรูปที่ 7

** หมายถึง เจล + Bronidox L^(R) 0.2%

ตารางที่ 19 ความเข้มข้นของ phenolic compounds ในเจลที่เติม chelating agents
เมื่อตั้งทิ้งไว้ในระยะเวลาต่าง ๆ ที่ 40°C

Chelating agents	ปริมาณ (% w/v)	ความเข้มข้น* (mg/ml) ของ phenolic compounds ในเจลที่ระยะเวลาต่าง ๆ (วัน)				
		0	2	4	6	8
Pure gel 1**	0	0.1398 (+0.01)	0.1075 (+0.02)	0.0980 (+0.03)	0.0950 (+0.00)	0.0921 (+0.00)
Citric acid	0.05	0.1398 (+0.01)	0.1159 (+0.02)	0.1034 (+0.02)	0.1002 (+0.02)	0.0934 (+0.02)
Citric acid	0.075	0.1398 (+0.01)	0.1122 (+0.01)	0.1041 (+0.02)	0.1019 (+0.01)	0.0908 (+0.01)
Citric acid	0.1	0.1398 (+0.01)	0.1100 (+0.01)	0.1026 (+0.01)	0.0999 (+0.03)	0.0977 (+0.01)
EDTA	0.05	0.1398 (+0.01)	0.1181 (+0.00)	0.1078 (+0.01)	0.1040 (+0.00)	0.1049 (+0.01)
EDTA	0.075	0.1398 (+0.01)	0.1170 (+0.00)	0.1078 (+0.01)	0.1085 (+0.01)	0.1124 (+0.01)
EDTA	0.1	0.1398 (+0.01)	0.1106 (+0.01)	0.1113 (+0.01)	0.1096 (+0.01)	0.1042 (+0.01)

* หมายถึง ค่าเฉลี่ยความเข้มข้น $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการวัด 3 ครั้งของ phenolic compounds ที่คำนวณในรูปของ tannin จากกราฟมาตรฐานในรูปที่ 7

** หมายถึง เจล + Bronidox L^(R) 0.2%

ตารางที่ 20 ความเข้มข้น phenolic compounds ในเจลที่เติมสารต้านออกซิเดชันเมื่อตั้งทิ้งไว้ในระยะเวลาต่าง ๆ ที่อุณหภูมิห้อง

สารต้านออกซิเดชัน	ปริมาณ (% w/v)	ความเข้มข้น* ($\mu\text{g/ml}$) ของ phenolic compounds ในเจลที่ระยะเวลาต่าง ๆ (วัน)						
		0	2	4	6	8	10	14
Pure gel 2 ^{**}	0	6.7308 (± 0.02)	5.6229 (± 0.02)	4.5765 (± 0.02)	4.3303 (± 0.02)	-	-	-
Sodium metabisulfite	0.05	6.7924 (± 0.02)	6.7308 (± 0.02)	6.6385 (± 0.01)	6.8232 (± 0.02)	6.7616 (± 0.02)	6.6385 (± 0.01)	6.8539 (± 0.01)
Sodium metabisulfite	0.1	6.7924 (± 0.02)	6.7924 (± 0.01)	6.7000 (± 0.01)	6.8232 (± 0.05)	7.2540 (± 0.00)	6.9463 (± 0.00)	6.5462 (± 0.00)
Sodium metabisulfite	0.2	6.7924 (± 0.02)	7.0078 (± 0.01)	7.1309 (± 0.02)	6.4846 (± 0.02)	7.0078 (± 0.01)	6.9770 (± 0.01)	6.6692 (± 0.01)
Sodium bisulfite	0.05	6.6693 (± 0.02)	6.5462 (± 0.02)	6.2692 (± 0.02)	6.5462 (± 0.01)	6.8847 (± 0.01)	6.4231 (± 0.01)	6.0230 (± 0.01)
Sodium bisulfite	0.1	6.6693 (± 0.02)	6.3615 (± 0.00)	6.7460 (± 0.00)	6.9463 (± 0.01)	7.2232 (± 0.01)	6.8232 (± 0.03)	6.7308 (± 0.02)
Sodium bisulfite	0.2	6.6693 (± 0.02)	6.7616 (± 0.02)	6.9155 (± 0.01)	6.7616 (± 0.02)	7.1309 (± 0.01)	6.9463 (± 0.01)	6.7924 (± 0.00)

* หมายถึง ค่าเฉลี่ยความเข้มข้น $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการวัด 2 ครั้งของ phenolic compounds ที่คำนวณในรูปของ tannin จากกราฟมาตรฐานในรูปที่ 16

** คือ เจล + Bronidox L^(R) 0.2% + EDTA 0.05%

- คือ ไม่เสนอผลการทดลองเนื่องจากมีสารรบกวนการวัดเมื่อเจลเกิดสีคล้ำลง

ตารางที่ 20 (ต่อ)

สารต้านออกซิเดชัน	ปริมาณ (% w/v)	ความเข้มข้น* ($\mu\text{g}/\text{ml}$) ของ phenolic compounds ในเจลที่ระยะเวลาต่าง ๆ (วัน)						
		0	2	4	6	8	10	14
Sodium sulfite	0.05	6.1768 (± 0.02)	6.2384 (± 0.00)	6.3000 (± 0.01)	5.6536 (± 0.01)	-	-	-
Sodium sulfite	0.1	6.1768 (± 0.02)	6.3000 (± 0.02)	6.0537 (± 0.01)	6.4382 (± 0.02)	-	-	-
Sodium sulfite	0.2	6.1768 (± 0.02)	6.0537 (± 0.00)	6.1768 (± 0.01)	5.2228 (± 0.02)	-	-	-
L-ascorbic-acid (Vitamin C)	0.05	6.3615 (± 0.02)	3.7763 (± 0.01)	0.9141 (± 0.01)	-	-	-	-
L-Ascorbic acid	0.1	6.3615 (± 0.02)	3.9302 (± 0.01)	3.5608 (± 0.01)	-	-	-	-
L-ascorbic acid	0.2	6.3615 (± 0.02)	4.6072 (± 0.02)	5.5921 (± 0.02)	-	-	-	-

* หมายถึง ค่าเฉลี่ยความเข้มข้น $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการวัด 2 ครั้งของ phenolic compounds ที่คำนวณในรูปของ tannin จากกราฟมาตรฐานในรูปที่ 16

** คือ เจล + Bronidox L^(R) 0.2% + EDTA 0.05%

- คือ ไม่เสนอผลการทดลองเนื่องจากมีสารรบกวนการวัดเมื่อเจลเกิดสีคล้ำลง

ตารางที่ 21 ความเข้มข้นของ phenolic compounds ในเจลที่เติมสารต้านออกซิเดชันเมื่อตั้งทิ้งไว้ในระยะเวลาต่าง ๆ ที่ 40 °C

สารต้านออกซิเดชัน	ปริมาณ (% w/v)	ความเข้มข้น* ($\mu\text{g/ml}$) ของ phenolic compounds ในเจลที่ระยะเวลาต่างๆ(วัน)						
		0	2	4	6	8	10	14
Pure gel 2**	0	6.7308 (± 0.02)	5.7152 (± 0.03)	5.4998 (± 0.02)	4.6996 (± 0.02)	-	-	-
Sodium metabisulfite	0.05	6.7924 (± 0.02)	6.9463 (± 0.04)	6.7306 (± 0.02)	6.9770 (± 0.04)	5.8691 (± 0.02)	5.7456 (± 0.02)	-
Sodium metabisulfite	0.1	6.7924 (± 0.02)	7.1617 (± 0.03)	6.7000 (± 0.02)	6.7616 (± 0.02)	7.0386 (± 0.02)	6.6693 (± 0.03)	-
Sodium metabisulfite	0.2	6.7924 (± 0.02)	7.1305 (± 0.02)	6.7616 (± 0.02)	6.9155 (± 0.02)	6.6385 (± 0.02)	5.8691 (± 0.02)	5.6536 (± 0.02)
Sodium bisulfite	0.05	6.6693 (± 0.02)	6.4846 (± 0.03)	6.6693 (± 0.02)	6.7924 (± 0.02)	-	-	-
Sodium bisulfite	0.1	6.6693 (± 0.02)	6.2692 (± 0.02)	6.6385 (± 0.02)	5.7458 (± 0.02)	-	-	-
Sodium bisulfite	0.2	6.6693 (± 0.02)	6.3307 (± 0.02)	6.2692 (± 0.02)	6.6077 (± 0.03)	5.8999 (± 0.01)	5.7768 (± 0.02)	-

* หมายถึง ค่าเฉลี่ยความเข้มข้น $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการวัด 2 ครั้งของ phenolic compounds ที่คำนวณในรูปของ tannin จากกราฟมาตรฐานในรูปที่ 16

** คือ เจล + Bronidox L (R) 0.2% + EDTA 0.05%

- คือ ไม่เสนอผลการทดลองเนื่องจากมีสารรบกวนการวัดเมื่อเจลเกิดสีคล้ำลง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

สารต้านออกซิเดชัน	ปริมาณ (% w/v)	ความเข้มข้น* ($\mu\text{g/ml}$) ของ phenolic compounds ในเจลที่ระยะเวลาต่าง ๆ (วัน)						
		0	2	4	6	8	10	14
Sodium sulfite	0.05	6.1768 (± 0.02)	6.1768 (± 0.02)	6.1768 (± 0.03)	5.6536 (± 0.02)	-	-	-
Sodium sulfite	0.1	6.1768 (± 0.02)	6.6384 (± 0.05)	6.7000 (± 0.08)	5.4074 (± 0.03)	-	-	-
Sodium sulfite	0.2	6.1768 (± 0.02)	6.2692 (± 0.02)	6.6077 (± 0.04)	5.9617 (± 0.02)	-	-	-
Vitamin C	0.05	6.3615 (± 0.02)	5.6536 (± 0.03)	4.4534 (± 0.02)	-	-	-	-
Vitamin C	0.1	6.3615 (± 0.02)	6.0230 (± 0.02)	6.4213 (± 0.02)	-	-	-	-
Vitamin C	0.2	6.3615 (± 0.02)	6.3000 (± 0.02)	5.8691 (± 0.01)	-	-	-	-

* หมายถึง ค่าเฉลี่ยความเข้มข้น $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการวัด 2 ครั้งของ phenolic compounds ที่คำนวณในรูปของ tannin จากกราฟมาตรฐานในรูปที่ 16

** คือ เจล + Bronidox L^(R) 0.2% + EDTA 0.05%

- คือ ไม่เสนอผลการทดลองเนื่องจากมีสารรบกวนการวัดเมื่อเจลเกิดสีคล้ำลง

ตารางที่ 22 ความเข้มข้นของ phenolic compounds ในยาชงของเจลเมื่อตั้งไว้ในระยะเวลาต่าง ๆ ที่อุณหภูมิห้อง

คำรับ	ความเข้มข้น* (mg/g) ของ phenolic compounds ในระยะเวลาต่าง ๆ (วัน)							
	0	2	4	6	8	10	14	20
A**	2.2639 (<u>+0.01</u>)	2.2543 (<u>+0.13</u>)	2.2764 (<u>+0.07</u>)	2.0123 (<u>+0.03</u>)	1.9463 (<u>+0.05</u>)	1.8130 (<u>+0.16</u>)	2.0250 (<u>+0.01</u>)	2.0123 (<u>+0.03</u>)
B***	2.2402 (<u>+0.02</u>)	2.2605 (<u>+0.03</u>)	2.2648 (<u>+0.00</u>)	2.1331 (<u>+0.01</u>)	2.1151 (<u>+0.05</u>)	2.1979 (<u>+0.12</u>)	2.2141 (<u>+0.03</u>)	2.0266 (<u>+0.02</u>)

* คือ ค่าเฉลี่ยความเข้มข้น $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ได้จากการวัด 2 ครั้งของ phenolic compounds (หน่วยเป็นมิลลิกรัมต่อกรัมของยาชง) ที่คำนวณในรูปของ tannin จากกราฟมาตรฐานในรูปที่ 16

** A คือ ยาชงสูตร C + เจล + Bronidox L^(R) 0.2%

*** B คือ ยาชงสูตร C + เจล + Bronidox L^(R) 0.2% + EDTA 0.05% + Sodium metabisulfite 0.1%

ตารางที่ 23 สมการแสดงความสัมพันธ์ของความเข้มข้น phenolic compounds กับ
เวลาในเจลที่เติม chelating agents เมื่อตั้งทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้อง(วันที่ 2 ถึง 8)

Chelating agents	ปริมาณ (%w/v)	สมการ	R ²
Pure gel l*	0	$y = - 0.0018 X + 0.1208$	0.7746
Citric acid	0.05	$y = - 0.0019 X + 0.1296$	0.5558
Citric acid	0.075	$y = - 0.0037 X + 0.1320$	0.9118
citric acid	0.1	$y = - 0.0042 X + 0.1357$	0.9756
EDTA	0.05	$y = - 0.0020 X + 0.1305$	0.9933
EDTA	0.075	$y = - 0.0028 X + 0.1311$	0.8355
EDTA	0.1	$y = - 0.0029 X + 0.1335$	0.8631

* คือ เจล + Bronidox L^(R) 0.2%

y คือ ความเข้มข้นของ phenolic compounds (mg/ml)

X คือ ระยะเวลา (วัน)

R² คือ Correlation coefficient

ตารางที่ 24 สมการแสดงความสัมพันธ์ของความเข้มข้นของ phenolic compounds กับ
เวลาในเจลที่เติม chelating agents เมื่อตั้งทิ้งไว้ที่ 40°C (วันที่ 2 ถึง 8)

Chelating agents	ปริมาณ (%w/v)	สมการ	R ²
Pure gel 1*	0	$y = - 0.0025 x + 0.1105$	0.9034
Citric acid	0.05	$y = - 0.0035 x + 0.1209$	0.9383
Citric acid	0.075	$y = - 0.0033 x + 0.1189$	0.9435
Citric acid	0.1	$y = - 0.0020 x + 0.1125$	0.9112
EDTA	0.05	$y = - 0.0022 x + 0.1196$	0.7492
EDTA	0.075	$y = - 0.0007 x + 0.1147$	0.1597
EDTA	0.1	$y = - 0.0010 x + 0.1142$	0.6994

* คือ เจล + Bronidox L^(R) 0.2%

y คือ ความเข้มข้นของ phenolic compounds (mg/ml)

x คือ เวลา (วัน)

R² คือ Correlation coefficient

ตารางที่ 25 สมการแสดงความสัมพันธ์ของความเข้มข้นของ phenolic compounds กับ
เวลาในเจลที่เติมสารต้านออกซิเดชัน เมื่อตั้งไว้ที่อุณหภูมิห้อง

สารต้านออกซิเดชัน	ปริมาณ (%w/v)	สมการ	R^2
Pure gel 2*	0	$y = - 0.4124 x + 6.5523$	0.9411
Sodium metabisulfite	0.05	$y = 0.0033 x + 6.7278$	0.0346
Sodium metabisulfite	0.1	$y = - 0.0024 x + 6.8515$	0.0027
Sodium metabisulfite	0.2	$y = - 0.0108 x + 6.9349$	0.0520
Sodium bisulfite	0.05	$y = - 0.0291 x + 6.6630$	0.2535
Sodium bisulfite	0.1	$y = 0.0219 x + 6.6478$	0.1612
Sodium bisulfite	0.2	$y = 0.0334 x + 6.6971$	0.1586
Sodium sulfite	0.05	$y = - 0.0754 x + 6.3184$	0.4306
Sodium sulfite	0.1	$y = 0.0269 x + 6.1615$	0.1774
Sodium sulfite	0.2	$y = - 0.1369 x + 6.3184$	0.5905
Vitamin C	0.05	$y = - 1.3619 x + 6.4077$	0.9991
Vitamin C	0.1	$y = - 0.7002 x + 6.0179$	0.8470
Vitamin C	0.2	$y = - 0.1924 x + 5.9050$	0.1914

* คือ เจล + Bronidox L^(R) 0.2% + EDTA 0.05%

y คือ ความเข้มข้นของ phenolic compounds ($\mu\text{g/ml}$)

x คือ เวลา (วัน)

R^2 คือ Correlation coefficient

ตารางที่ 26 สมการแสดงความสัมพันธ์ของความเข้มข้นของ phenolic compounds กับ เวลาในเจลที่เติมสารต้านออกซิเดชัน เมื่อตั้งทิ้งไว้ที่ 40°C

สารต้านออกซิเดชัน	ปริมาณ (%w/v)	สมการ	R ²
Pure gel 2*	0	$y = - 0.3155 x + 6.6077$	0.9487
Sodium metabisulfite	0.05	$y = - 0.1174 x + 7.0973$	0.6300
Sodium metabisulfite	0.1	$y = - 0.0132 x + 6.9199$	0.0612
Sodium metabisulfite	0.2	$y = - 0.0996 x + 7.1636$	0.7490
Sodium bisulfite	0.05	$y = 0.0277 x + 6.5708$	0.3176
Sodium bisulfite	0.1	$y = - 0.1201 x + 6.6909$	0.5192
Sodium bisulfite	0.2	$y = - 0.0774 x + 6.6458$	0.6382
Sodium sulfite	0.05	$y = - 0.0785 x + 6.2814$	0.6000
Sodium sulfite	0.1	$y = - 0.1123 x + 6.5676$	0.2365
Sodium sulfite	0.2	$y = - 0.0153 x + 6.2999$	0.0217
Vitamin C	0.05	$y = - 0.4770 x + 6.4436$	0.9783
Vitamin C	0.1	$y = 0.0154 x + 6.2384$	0.0204
Vitamin C	0.2	$y = - 0.1231 x + 6.4230$	0.8420

* กอ เจล + Bronidox L^(R) 0.2% + EDTA 0.05%

y กอ ความเข้มข้นของ phenolic compounds ($\mu\text{g/ml}$)

x กอ เวลา (วัน)

R² กอ Correlation coefficient

ตารางที่ 27 สมการแสดงความสัมพันธ์ของความเข้มข้นของ phenolic compounds กับ เวลาในยาขิงของเจลเมือคิงทังไว้ที่อุณหภูมิห้อง

ตำรับ	สมการ	R ²
A	$y = - 0.0159 x + 2.2029$	0.3784
B	$y = - 0.0092 x + 2.2555$	0.5335

A คือ ยาขิงสูตร C + เจล + Bronidox L^(R) 0.2%

B คือ ยาขิงสูตร C + เจล + Bronidox L^(R) 0.2% + EDTA 0.05% + Sodium metabisulfite 0.1%

y คือ ความเข้มข้นของ phenolic compounds (mg/g ของยาขิง)

x คือ เวลา (วัน)

R² คือ Correlation coefficient

ภาคผนวก ง.

สูตรและวิธีการเตรียมยาพ่นชนิดต่าง ๆ

Hydrophilic Petrolatum USP

สูตร

Cholesterol	30	g
Stearyl alcohol	30	g
White wax	80	g
White petrolatum	860	g

วิธีเตรียม ทลอม Stearyl alcohol กับ White wax บน water bath
เติม Cholesterol คนจนละลายหมด เติม White petrolatum ผสมจนเข้ากันดี
ยกออกจาก water bath คนจน congeal

Hydrophilic ointment USP.

สูตร

Methyl paraben (MP)	0.25	g
Propyl paraben (PP)	0.15	g
Sodium Lauryl Sulfate	10.0	g
Propylene glycol	120.0	g
Stearyl alcohol	250.0	g
White petrolatum	250.0	g
Purified water	370.0	g

วิธีเตรียม แยกละลาย MP, PP, Sodium Lauryl Sulfate ในน้ำเติม Propylene
glycol ยกขึ้นอุ่นบน water bath ให้มีอุณหภูมิ 75°C เป็น water phase ทลอม
Stearyl alcohol, White petrolatum ให้มีอุณหภูมิ 72°C เป็น oil phase

ค่อย ๆ เท water phase ลงใน oil phase เป็นสายอย่างช้า ๆ คนสม่ำเสมอตลอด
เวลาจนเย็น

Polyethylene Glycol Ointment USP.

สูตร

Polyethylene glycol 4000	400.0	g
Polyethylene glycol 400	600.0	g

วิธีเตรียม ทลอมสารทั้งสองด้วยบน water bath จนอุณหภูมิ 65°C แล้วยกลง
มาคนจน congeal

สูตรตำรับ A ใช้ Tween 80 + Span 80

สารที่ใช้เตรียมยาขผึ้ง	ตำรับ A	
Stearyl alcohol	1	g
Cetyl alcohol	2	g
Myristic acid	1	g
Mineral oil (light)	5	g
Span 80	0.6	g
Tween 80	4.4	g
Propylene glycol	5	g
Water to	100	g

สูตรตำรับ B ใช้ Tween 60 + Span 60

สารที่ใช้เตรียมยาขผึ้ง	ตำรับ B	
Cetyl alcohol	2	g
Mineral oil (light)	5	g
Span 60	1.4	g

Tween 60	3.6	g
Propylene glycol	5	g
Water to	100	g

สูตรตำรับ C ใช้ Emulgin C 700^(R)

สารที่ใช้เตรียมยาชั้นผง	ตำรับ C	
Cutina MD ^(R)	10	g
Cutina GMS ^(R)	6	g
Dehydag wax SX ^(R)	3	g
Eutanol G ^(R)	5	g
Eumulgin C 700 ^(R)	3	g
Propylene glycol	5	g
Water to	100	g

สูตรตำรับ D ใช้ Eumulgin C 1000^(R)

สารที่ใช้เตรียมยาชั้นผง	ตำรับ D	
Cutina MD ^(R)	10	g
Cutina GMS ^(R)	4	g
Hydrogenated castor oil	2	g
Eutanol G ^(R)	2	g
Eumulgin C 1000 ^(R)	10	g
Propylene glycol	2	g
Water to	100	g

สูตรตำรับ E ใช้ Eumulgin C 700^(R) + Eumulgin C 1000^(R)

สารที่ใช้เตรียมยาขผึ้ง	ตำรับ E	
Cutina MD ^(R)	12	g
Cutina AGS ^(R)	5	g
Myristic acid	3	g
Myritol 318 ^(R)	4	g
Eumulgin C 700 ^(R)	1.5	g
Eumulgin C 1000 ^(R)	1.5	g
Sorbitol	3	g
Water to	100	g

สูตรตำรับ F ใช้ Eumulgin C 700^(R) + Eumulgin C 1000^(R) + Eumulgin C 1500^(R)

สารที่ใช้เตรียมยาขผึ้ง	ตำรับ F	
Cutina MD ^(R)	13	g
Myristic acid	3	g
Myritol 318 ^(R)	3	g
Eumulgin C 700 ^(R)	1	g
Eumulgin C 1000 ^(R)	1	g
Eumulgin C 1500 ^(R)	5	g
Propylene glycol	3	g
Water to	100	g

ภาคผนวก จ

ชื่อทั่วไป (Generic name) ของสารเคมีที่ใช้ในการทดลอง

Bronidox L ^(R)	=	5-bromo-5-nitro-1,3-dioxan
Bronopol ^(R)	=	2-bromo-2-nitropropane-1,3-diol
Cetiol HE ^(R)	=	Polyol fatty acid ester
Cutina AGS ^(R)	=	Ethylene glycol stearate
Cutina MD ^(R)	=	Mixture of mono- and di-glyceride of palmitic and stearic acid
Cutina GMS ^(R)	=	Glycerine monostearate
Dehydag wax N ^(R)	=	Mixture of 90 parts Cetyl stearyl alcohol and 10 parts sodium cetyl stearyl sulphate
Dehydag wax SX ^(R)	=	Mixture of 10 parts sodium fatty alcohol sulphate and 90 parts cetyl stearyl alcohol
Eumulgin C 700 ^(R)	=	Cetyl stearyl alcohol with approximatedly 12 mol. ethylene oxide
Eumulgin C 1000 ^(R)	=	Cetyl stearyl alcohol with approximatedly 20 mol ethylene oxide
Eumulgin C 1500 ^(R)	=	Cetyl stearyl alcohol with approximatedly 30 mol.ethylene oxide
Eutanol G ^(R)	=	2-octyl dodecanol
Myritol 318 ^(R)	=	Triglyceride of caprylic or capric acid

ภาคผนวก จ

ค่าทดสอบทางสถิติ

ตารางที่ 28 ค่า t-test ของความเข้มข้น phenolic compounds ในเจลที่เติม chelating agents ต่าง ๆ ที่อุณหภูมิห้อง (จากวันที่ 2 ถึง 8)

	Pg 1	C ₁	C ₂	C ₃	E ₁	E ₂
C ₁	8.6353*	-	-	-	-	-
C ₂	0.6148	2.0969	-	-	-	-
C ₃	0.9438	1.5877	1.1646	-	-	-
E ₁	6.0178*	0.1582	2.5283*	1.9000	-	-
E ₂	2.5008*	1.4668	2.8987*	1.1327	1.7004	-
E ₃	5.0841*	0.7347	2.9214*	2.2233	0.7131	1.5674

* คือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเมื่อใช้จุดวิกฤตของค่า t (one-sided test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

Pg 1 คือ Pure gel 1

C₁ คือ เจล + Citric acid 0.05%

C₂ คือ เจล + Citric acid 0.075%

C₃ คือ เจล + Citric acid 0.1%

E₁ คือ เจล + EDTA 0.05%

E₂ คือ เจล + EDTA 0.075%

E₃ คือ เจล + EDTA 0.1%

ตารางที่ 29 ค่า t-test ของความเข้มข้น phenolic compounds ในเจลที่เติม chelating agents ที่อุณหภูมิ 40°C (จากวันที่ 2 ถึง 8)

	Pg 1'	C ₁ '	C ₂ '	C ₃ '	E ₁ '	E ₂ '
C ₁ '	3.4864*	-	-	-	-	-
C ₂ '	2.2084	0.7547	-	-	-	-
C ₃ '	6.5959*	1.5952	0.1361	-	-	-
E ₁ '	12.8969*	2.6561*	2.4191*	6.7336*	-	-
E ₂ '	5.2844*	2.1085	2.1926	4.3038*	0.1878	-
E ₃ '	4.1303*	1.5347	2.1560	3.1285*	0.0779	0.8809

* คือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเมื่อใช้จุดวิกฤตของค่า t (one-sided test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

Pg 1' คือ Pure gel 1

C₁' คือ เจล + Citric acid 0.05%

C₂' คือ เจล + Citric acid 0.075%

C₃' คือ เจล + Citric acid 0.1%

E₁' คือ เจล + EDTA 0.05%

E₂' คือ เจล + EDTA 0.075%

E₃' คือ เจล + EDTA 0.1%

ตารางที่ 30 ค่า t-test ของความเข้มข้นของ phenolic compounds ในเจลที่เติมสารต้านออกซิเดชันที่อุณหภูมิห้อง

	Pg 2	m ₁	m ₂	m ₃	b ₁	b ₂	b ₃	s ₁	s ₂	s ₃	VC ₁	VC ₂
m ₁	2.6070*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
m ₂	2.7404*	0.9821	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
m ₃	2.7936*	1.2886	0.2556	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b ₁	2.0850	2.4367*	2.6508*	2.4360*	-	-	-	-	-	-	-	-
b ₂	2.6362*	0.3575	0.3891	0.6168	2.1088	-	-	-	-	-	-	-
b ₃	2.7880*	1.5802	1.6781	0.1265	3.1019*	0.5896	-	-	-	-	-	-
s ₁	1.3669	4.3233*	4.7706*	4.8853*	2.1753	4.0233*	5.7078*	-	-	-	-	-
s ₂	1.6705	6.8567*	4.6447*	4.7661*	1.5414	3.6859*	6.1663*	0.8836	-	-	-	-
s ₃	0.9955	3.6197*	4.6135*	4.7183*	2.6135*	4.0984*	3.9864*	0.6746	1.3692	-	-	-
VC ₁	1.1113	1.9475	2.0010	2.0203	1.7735	1.9677	2.0136	1.5240	1.6239	1.3985	-	-
VC ₂	1.4335	2.4240	2.5144	2.5485	2.1053	2.4524	2.5401	1.6552	1.8413	1.6459	0.5181	-
VC ₃	0.2644	2.4142	2.5579	2.6154	1.8515	2.4460	2.6096	1.2444	1.4035	0.7676	1.1108	0.8897

* คือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อใช้ค่าวิกฤต t (two-sided test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

№	Pg 2	№	Pure gel 2
m ₁		№	เจล + Sodium metabisulfite 0.05%
m ₂		№	เจล + Sodium metabisulfite 0.1%
m ₃		№	เจล + Sodium metabisulfite 0.2%
b ₁		№	เจล + Sodium bisulfite 0.05%
b ₂		№	เจล + Sodium bisulfite 0.1%
b ₃		№	เจล + Sodium bisulfite 0.2%
S ₁		№	เจล + Sodium sulfite 0.05%
S ₂		№	เจล + Sodium sulfite 0.1%
S ₃		№	เจล + Sodium sulfite 0.2%
VC ₁		№	เจล + L-Ascorbic acid 0.05%
VC ₂		№	เจล + L-Ascorbic acid 0.1%
VC ₃		№	เจล + L-Ascorbic acid 0.2%

ตารางที่ 31 ค่า t-test ของความเข้มข้น phenolic compounds ในเจลที่เติมสารต้านออกซิเดชัน ที่อุณหภูมิ 40°C

	Pg 2'	m ₁ '	m ₂ '	m ₃ '	b ₁ '	b ₂ '	b ₃ '	s ₁ '	s ₂ '	s ₃ '	vc ₁ '	vc ₂ '
m ₁ '	1.9523	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
m ₂ '	2.7996*	1.4304	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
m ₃ '	2.1106	0.0879	1.4075	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b ₁ '	1.4517	0.6124	1.7629	0.5320	-	-	-	-	-	-	-	-
b ₂ '	1.5575	0.5443	2.6401*	0.6379	1.4411	-	-	-	-	-	-	-
b ₃ '	1.3726	0.9302	3.5234*	1.0486	2.0612	0.2856	-	-	-	-	-	-
s ₁ '	0.8780	1.5431	5.5685*	1.6411	4.1815*	1.1309	1.0050	-	-	-	-	-
s ₂ '	1.1085	0.7597	2.0162	0.8597	1.3882	0.2721	0.0944	0.5670	-	-	-	-
s ₃ '	1.3492	0.8496	4.0792*	0.9445	2.6923*	0.3033	0.0242	1.1080	0.0707	-	-	-
vc ₁ '	0.2530	2.0734	2.4243	2.2301	2.0774	1.5844	1.8145	1.1335	1.2681	1.5524	-	-
vc ₂ '	1.2024	0.7092	4.0588*	0.7907	3.0084*	0.2259	0.0418	1.1947	0.1032	0.0781	1.3655	-
vc ₃ '	1.0080	0.9633	4.3265*	1.0468	3.1848*	0.5386	0.3432	0.6483	0.1431	0.3749	1.1891	0.4623

* คือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อใช้ค่าวิกฤต t (two-sided test) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

លេខ	Pg 2	កិច្ច	Pure gel 2
m ₁		កិច្ច	ទេស + Sodium metabisulfite 0.05%
m ₂		កិច្ច	ទេស + Sodium metabisulfite 0.1%
m ₃		កិច្ច	ទេស + Sodium metabisulfite 0.2%
b ₁		កិច្ច	ទេស + Sodium bisulfite 0.05%
b ₂		កិច្ច	ទេស + Sodium bisulfite 0.1%
b ₃		កិច្ច	ទេស + Sodium bisulfite 0.2%
s ₁		កិច្ច	ទេស + Sodium sulfite 0.05%
s ₂		កិច្ច	ទេស + Sodium sulfite 0.1%
s ₃		កិច្ច	ទេស + Sodium sulfite 0.2%
VC ₁		កិច្ច	ទេស + L-Ascorbic acid 0.05%
VC ₂		កិច្ច	ទេស + L-Ascorbic acid 0.1%
VC ₃		កិច្ច	ទេស + L-Ascorbic acid 0.2%

ตารางที่ 32 ค่า t-test ของความเข้มข้นของ phenolic compounds ในยาขี้ผึ้ง
ของเจล

	A	B
B	2.1395*	-

* คือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อใช้ค่าวิกฤติ t (one-sided test) ที่ระดับ
นัยสำคัญ 0.05

A คือ ยาพ่นขี้ผึ้งสูตร C + เจล + Bronidox L^(R) 0.2%

B คือ ยาพ่นขี้ผึ้งสูตร C + เจล + Bronidox L^(R) 0.2% + EDTA 0.05% + Sodium
metabisulfite 0.1%

ประวัติผู้เขียน

นางสาวเกษร จันทรศิริ เกิดเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2506 ที่โรงพยาบาล
พระมงกุฎเกล้าฯ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาเอกจากคณะศึกษาศาสตร์ (เกียรตินิยม)
จากคณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2528